

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת פקודי - שקלים תשע"א

אלה פקודי המשכן משכן העדות וגו' (ל"ח - כ"א)

כל ההשפעות שמשפיע הקב"ה לישראל עם קרובו, הם כדי שילכו בדרכיו וישמרו מצוותיו, ובזה י"ל "אלה פקודי" שפקד ה' את ישראל בהני תלת, בני (וה' פקד את שרה) חיי (ובריות בו יפקדו) מזוני (כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם) ואה"כ טעם שפקד ה' את "המשכן" היינו הגוף אשר הוא משכן לנשמה, הוא "משכן העדות" כדי שיעסקו בתורה "אשד פקד ה' ביד משה" תורת משה שמסרה הקב"ה למשה בהר סיני "עבודת הלויים" זה עמוד העבודה ר' לתפילה "ביד איתמר בן אהרן הכהן" זהו גמילות חסדים דכהנים שלוחי דרחמנא נינהו וכהן מטה כל פי חסד.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

אלה פקודי המשכן וגו' (ל"ח - כ"א)

איתא ששאל משה רבנו ע"ה את הקב"ה, כשיחרב בית המקדש היכן תשרה השכינה, אמר לו הקב"ה, בצדיקים. הנה, ל"ו צדיקים איכא בעולם (בכל דוד ודור), וז"ש "אלה" בגימטריה ל"ו, דהיינו, על ל"ו צדיקים שבדור תשרה השכינה בעת "פקודי המשכן" וגו', "פקודי" לשון חיסרון, דהיינו, בעת שיחסר המשכן ויחרב בית המקדש, תשרה השכינה על ל"ו הצדיקים.

(הגה"ק רבי יהודה אסאד זיע"א)

ואתו אהליאב בן אחיסמך וגו' (ל"ח - כ"ג)

אין אנו מוצאים בפסוק, שהיה אהליאב עושה משהו, רק בצלאל עשה, אלא הסיבה שהושיבו את אהליאב ליד בצלאל, היא ככל הנראה, כי "אין עושין שררות על הציבור פחות משנים" (בבא בתרא ח).

(פנים יפות)

ויהי זהב התנופה וגו' (ל"ח - כ"ד)

יש לפרש, "זהב התנופה" בגלל המטרות הקדושות והכוונות הטובות קיבל הכסף תנופה ונתעלה וזכה לתיקון, שכן על פי רוב כשאין יודעים כיצד לנהוג בזהב, הריהו עלול לגרור אחריו את האדם לירידה עמוקה ר"ל.

(המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א)

מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן וגו' (ל"ח - כ"ז)

למשכן היו מאת אדנים, ומאה ברכות צריך אדם מישראל לברך בכל יום, כשם שהאדנים היו יסודות המשכן, כך גם הברכות הן יסודות הקדושה של כל אדם מישראל, "אדן" מלשון אדנות, על ידי הברכות מעיד האדם שהש"ת הוא האדון על כל הבריאה, מאה הברכות הינן ממילא מאת האדנים למשכן של כל אדם מישראל.

(חידושי הר"ם)

ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' וגו' כן עשו (ל"ט - ל"ב)

הכתוב בא להודיע שלא אמרו ישראל, הואיל ונבנה כבר בית המקדש אין אנו צריכים לקיים יותר את התורה, כי הקרבנות יכפרו עלינו, אלא אף כי "ותכל כל עבדת משכן אהל מועד", בכל זאת לא סמכו בני ישראל על המשכן וקרבנותיו, אלא "ויעשו ככל אשר ציוה ה' את משה".

(הגה"ק רבי שלמה קלוגר זיע"א)

ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' וגו' כן עשו (ל"ט - ל"ב)

וקשה שהיה צריך לומר קודם "ויעשו בני ישראל" ורק אחרי כן "ותכל כל עבדת משכן", וי"ל שהגם שהקב"ה מסייע את עושי המצוה, מעלה הקב"ה על העוסק בה כאילו הוא עשאה כולה, והנה בעבודת המשכן לא היו בני ישראל בקיאים במלאכה והיא היתה נעשית מאליה ע"י השגחתו ית"ש. וזהו "ותכל כל העבודה" כאילו כלתה מאליה, כי מן השמים היתה נעשית, ואעפ"כ מעלה עליהם הכתוב כאילו בני ישראל עשו את הכל, וזהו "ויעשו בני ישראל ככל" כ' בכל הדמיון, לומר אע"פ שהם נראים כעושים הוא ית' היה עושה את הכל, נמצאו עושין ככל אשר ציוה ה', ולא ממש אשר ציוה, עם כל זה מעלה עליהם הכתוב כעשו ממש את הכל, וזהו "כן עשו".

(האלשיך הקדוש זיע"א)

ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' וגו' כן עשו (ל"ט - ל"ב)

מלשון הפסוק נראה, שבני ישראל הם היו העושים מתחילה ועד ועד סוף, ומשה רבנו לא עשה כלום רק הביא את הציודים, וא"כ למה בכל מקום נזכר "כאשר ציוה ה' את משה", וגם כאן נראה כפל הדברים, "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה כן עשו". אמנם הכתוב בא להורות, שאם לא היה משה רבנו אומר ומצווה, לא היה ביכולתם של בני ישראל לעשות כאשר ציוה ה', רק ע"י כך שמשה היה המצווה, לכן "כן עשו", וזה הפירוש "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה" דייקא "כן עשו".

(הרה"ק רמ"מ מקאצק זיע"א)

כי ענן ה' על המשכן וגו' לעיני כל בית ישראל (מ' - ל"ח)

עד כאן, אף שהלך עמוד הענן יום ועמוד האש לילה לפני העם, לא כל בני ישראל זכו לראות זאת, רק הנביאים ובעלי המדרגות שביניהם, אולם מאז ביקש משה "ילך ה' בקרבנו" וכן "ונפלינו אני ועמך" (כי תשא), והש"ת הבטיחו "נגד כל עמך אעשה נפלאות" (שמות ל"ד - י') ראו כל בית ישראל את ענן ה' הולך לפניו "לעיני כל בית ישראל"

(הגר"א מוילנא זיע"א)

פניני השבת

שלש הבארות נגד שלוש סעודות השבת

ענין שלש הבארות שחפר יצחק אבינו, מרמזים על שלש הסעודות של שבת קודש, הבאר הראשון הוא עשק, כי התעשקו עמו, רומז נגד סעודה ראשונה שעדיין המחשבות של עניני החול מטרידות ומבלבלות אותו, הבאר השניה שמה שטנה, נגד מחשבות שגם עוד לא כ"כ טהורות, נגד סעודת שחרית, והבאר השלישית שמה רחובות, נגד סעודה שלישית, כי עתה הרחיב ה' לנו.

(בית אברהם)